

Lösningförslag till tentamen i matematisk analys TMV138/TMV181, 20170410, 14.00-18.00

1. Beräkna följande integraler...

(a)

$$\int_0^2 \frac{8}{x^2+4} dx = 8 \int_0^2 \frac{1}{4} \cdot \frac{dx}{(x/2)^2+1} = \{\text{V.S. } x/2 = t\} =$$

$$2 \int_0^1 \frac{2dt}{t^2+1} = 4 [\arctan 1 - \arctan 0] = \pi \text{ (Svar).}$$

(b) Integrationsintervallet är symmetriskt och integranden är udda ty $\sin x$ är udda och 5 är en udda exponent. Alltså är

$$\int_{-\pi/4}^{\pi/4} \sin^5 x dx = 0.$$

(c)

$$\int x e^{-x/2} dx = \{\text{P.I.}\} = x(-2)e^{-x/2} + 2 \int e^{-x/2} dx = (-2x-4)e^{-x/2} + C = C - 2(x+2)e^{-x/2} \text{ (Svar).}$$

3p, 3p, 3p

2. Lös differentialekvationerna...

(a)

$$xy'(x) + y(x) = 1 \iff (xy)' = 1 \iff xy = x + C \iff y = 1 + \frac{C}{x}.$$

Villkoret $y(2) = 1$ ger $C = 0$, så att $y \equiv 1$ (Svar).

(b)

$$\iff 2y^2 = \frac{dy}{dx} \iff \frac{dy}{y^2} = 2 \iff -\frac{1}{y} = 2x - C \iff y = \frac{1}{C - 2x}.$$

Villkoret $y(0) = 1$ ger

$$1 = \frac{1}{C} \iff C = 1. \text{ Svar: } y = \frac{1}{1 - 2x}.$$

(c)

$$\begin{aligned} y''(t) + y'(t) &= \cos t \iff y' + y = \sin t + C_1 \\ y_h &= C_2 e^{-t}, \quad y_{p1} = C_3, \quad y_{p2} = A \cos t + B \sin t \\ y'_{p2} + y_{p2} &= (A + B) \cos t + (B - A) \sin t = \cos t \Rightarrow A = B = 1/2. \\ y_h &= C_1 t + C_2 \end{aligned}$$

$$\text{Svar: } y = \frac{1}{2}(\cos t + \sin t) + C_1 t + C_2$$

3p, 3p, 3p

3. Funktionen $h(x) = \cos^2 x \cdot \arctan(x^2)$ är given.

(a) Bestäm Maclaurinutvecklingen av $h(x)$ av ordning 4 med resttermen på Ordoform:

$$(1 - x^2 + \mathcal{O}(x^3))^2 (x^2 + \mathcal{O}(x^4)) =$$

4p

(b) Beräkna gränsvärdet $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{h(x) - x^2}{x^4}$

1p

4. (a) Beräkna $\sum_{k=2}^{\infty} \frac{6}{(k+1)(2k+4)} \dots$ Uppdelning av allmän term m.h.a. PBU ger

$$\frac{6}{(k+1)(2k+4)} = \frac{3}{k+1} - \frac{3}{k+2}$$

så att n : e partialsumman blir

$$\sum_{k=2}^n \frac{6}{(k+1)(2k+4)} = 3 \sum_{k=2}^n \left[\frac{1}{k+1} - \frac{1}{k+2} \right] = 3 \left[\frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \frac{1}{4} - \frac{1}{5} + \dots + \frac{1}{n-2} - \frac{1}{n-1} + \frac{1}{n-1} - \frac{1}{n} \right] =$$

$$3 \left[\frac{1}{3} - \frac{1}{n} \right] \rightarrow 3 \cdot \frac{1}{3} = 1 \text{ (svar).}$$

2p

(b) Visa olikheten $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k^2} \geq \frac{\pi}{4} \dots$

$$\int_0^n \frac{1}{x^2+1} dx = \int_0^1 \frac{dx}{x^2+1} + \int_1^n \frac{dx}{x^2+1} = \frac{\pi}{4} + \int_1^n \frac{dx}{x^2+1} \leq \frac{\pi}{4} + \int_1^n \frac{1}{x^2} dx \leq \frac{\pi}{4} + \sum_{k=1}^n \frac{1}{k^2}$$

Låt $n \rightarrow \infty$. Då får vi

$$\frac{\pi}{2} \leq \frac{\pi}{4} + \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k^2} \iff \frac{\pi}{4} \leq \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k^2}.$$

(Lösningen är faktiskt trivial eftersom första termen i serien är 1 och $1 > \pi/4$.)

4p

- (c) Motivera att serien $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k^2}$ är konvergent...

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k^2} = 1 + \sum_{k=2}^{\infty} \frac{1}{k^2} \leq 1 + \int_1^{\infty} \frac{1}{x^2} dx$$

Och integralen är konvergent.

2p

5. Givet ytan som begränsas av $y = \frac{\ln x}{\sqrt{x}}$, $y = 0$, samt linjerna $x = 1$ och $x = e$.

- (a) Volymen V_x som genereras då ytan, roterar kring x -axeln...

$$V_x = \pi \int_1^e \frac{(\ln x)^2}{x} dx = \pi \left[\frac{(\ln x)^3}{3} \right]_1^e = \frac{\pi}{3}.$$

3p

- (b) Beräkna volymen som genereras då ytan, roterar kring y -axeln med e ...

$$V_y = 2\pi \int_1^e \sqrt{x} \ln x dx = 2\pi \left[\frac{2x^{3/2}}{3} \cdot \ln x - \int \frac{2x^{3/2}}{3} \cdot \frac{dx}{x} \right]_1^e = \frac{4\pi}{9} (e\sqrt{e} + 2)$$

3p

6. Ange för vilka x som följande serie är absolutkonvergent, betingat konvergent respektive divergent...

Vi har att termen $a_n := \frac{1}{n} \cdot \left(-\frac{2x}{3}\right)^n$ har belopp $|a_n| = \frac{|2x/3|^n}{n}$.

Vi får abs. konvergens om $|x| < 3/2$.

Vi får betingad konvergens om $x = 3/2$ och vi får divergens för övriga x .

För $x = 3/2$ blir serien

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} \cdot (-1)^n = -\ln 2.$$

6p

7. Givet funktionerna $f(x)$ och $g(x)$ där f och g' är kontinuerliga och $F' = f$. Då gäller

$$\int f(x)g(x)dx = F(x)g(x) - \int F(x)g'(x)dx.$$

6p